

Nr 106.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen om pension åt förra skrivbiträdet hos krigshovrätten, änkan Mathilda Charlotta Johanna Wiberg, född Zetterberg; given Stockholms slott den 23 februari 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att förra skrivbiträdet hos krigshovrätten, änkan Mathilda Charlotta Johanna Wiberg, född Zetterberg, må från och med år 1917 under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till årligt belopp av femhundra kronor.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Berndt Hasselrot.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 23 februari 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Hasselrot anförde:

3:o.

Ang. pension
åt förra skriv-
biträdet hos
krigshovrät-
ten Mathilda
Charlotta
Johanna
Wiberg.

»I en den 30 november 1916 dagtecknad underdånig skrivelse har krigshovrätten hemställt, att Kungl. Maj:t måtte till innevarande års riksdag avlåta proposition med förslag om beviljande åt dåvarande skrivbiträdet hos krigshovrätten, änkan Mathilda Charlotta Johanna Wiberg, född Zetterberg, av ett årligt understöd att efter lämpligen avvägd grund utgå från och med den 1 januari 1917.

Änkan Wiberg är enligt företett prästbetyg född den 3 januari 1856 och har alltså nyligen uppnått 61 års ålder.

Enligt en av överkrigsfiskalen E. Wikström upprättad, handlingarna bifogad promemoria antogs änkan Wiberg till skrivbiträde hos krigshovrätten under våren 1887 och har hon därefter varit stadigvarande sysselsatt med skrivgöromål i krigshovrätten, där hon för befordrande av göromålens jämna gång haft åliggande att uppehålla sig viss tid å dagen. Utgifterna för renskrivningen i krigshovrätten hade, enligt samma promemoria, t. o. m. år 1915 bestritts av sekreteraren och krigsfiskalen. År 1906 hade inkomsten för änkan Wiberg av renskrivningsarbetet i krigshovrätten beräknats till 500 kronor om året. Sedermera hade denna inkomst ökats, så att den uppgått under år 1915 till 900 kronor och under år 1916 till 1,100 kronor.

Änkan Wibergs anställning i krigshovrätten har, enligt vad jag inhämtat, upphört med 1916 års utgång.

I krigshovrättens ifrågavarande skrivelse heter det, bland annat, att en av krigshovrättens ledamöter, krigshovrättsrådet G. Berencreutz, vore i tillfälle att vitsorda, att änkan Wiberg under den tid av nära 30 år, varunder hon bestritt skrivgöromål åt vederbörande expeditionshavare i krigshovrätten, med aldrig svikande plikttrohet och samvetsgrannhet till alla vederbörandes fulla belåtenhet fullgjort det skrivarbete, som därunder av dem anförtrotts henne. Med hänsyn härtill och då hon jämväl genom sitt förhållande i övrigt tillvunnit sig krigshovrättens förtroende och välvilja, ansåge sig krigshovrätten böra nu, då hennes krafter, brukade under en lång arbetsdag till gagn för göromålen i krigshovrätten, ej längre räckte till för det alltmera ökade skrivarbetet därstädes, göra den framställning, varom förut förmälts.

Med avseende å beloppet av det årliga understödet hänvisade krigshovrätten till överkrigsfiskalens promemoria, i vilken detta förslagsvis angivits till 500 kronor.

I utlåtande, som statskontoret avgivit i detta ärende, har statskontoret, under åberopande av vad däri blivit upplyst och då den omständigheten, att ersättningen för skrivbiträdes arbete bekostats av vederbörande tjänstemän och avlöningen alltså endast indirekt utgått av statsmedel, icke ansetts utgöra hinder för beviljande av pension av statsmedel åt sådant skrivbiträde, såsom framginge av 1912 års riksdags på framställning av Kungl. Maj:t fattade beslut om pensioner åt vissa skrivbiträden hos Svea hovrätt, förklarar, att statskontoret, som icke hade något att erinra mot det föreslagna pensionsbeloppet, 500 kronor, hemställde, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen med-

Krigshovrätten.

Statskontoret.

giva, att änkan Wiberg finge från och med månaden näst efter den, då hon entledigats från sin befattning hos krigshovrätten, under sin återstående livstid uppbära pension från allmänna indragningsstaten till årligt belopp av 500 kronor.

Departements-
chefen.

Vid flera tillfällen under de senare åren har det förekommit, att kvinnliga skrivbiträden, som icke haft ordinarie anställning men länge och med gott vitsord tjänstgjort i statens verk, på Kungl. Maj:ts framställning beviljats pension av riksdagen, och härvid har, såsom statskontoret beträffande visst dylikt ärende påpekat, undantag ej gjorts för sådant fall, då biträde icke avlönats direkt av statsmedel, utan utfört skrivning åt och erhållit sin betalning av ämbetsmän, vilka uppburit särskild ersättning för bekostande av dem åliggande renskrift.

Att även nu ifrågavarande skrivbiträde, som under en lång följd av år arbetat i krigshovrätten under de förhållanden, som i fråga om renskrivningen varit där rådande, samt därvid fullgjort sina åligganden till vederbörandes fulla belåtenhet, på sin ålderdom erhåller skäligt understöd av statsmedel, synes mig billigt, så mycket mer som, enligt vad meddelats mig, änkan Wiberg lever i synnerligen knappa ekonomiska omständigheter samt på grund av numera betydligt nedsatt arbetsförmåga ej längre kan lita till sin arbetskraft för förvärvande av sitt livsuppehälle.

Angående beloppet av den pension, som bör för henne begäras, kan erinras därom, att beträffande de verk, för vilka under senare år genomförts lönereglering, i stat uppfört skrivbiträde i första lönegraden, som uppnått 60 levnads- och 30 tjänsteår, skulle efter intjänande av två ålderstillägg bliva berättigat till en årlig pension av 1,100 kronor. Med hänsyn till den låga inkomst, nn ifrågavarande skrivbiträde under större delen av sin tjänstetid haft av sitt arbete i krigshovrätten, kan en pension till så högt belopp tydligtvis ej ifrågasättas, utan synes det som om skäl ej skulle föreligga att i sådant avseende gå utöver vad krigshovrätten, med instämmande av statskontoret, föreslagit eller 500 kronor.

Jag tillåter mig alltså hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra skrivbiträdet hos krigshovrätten, änkan Mathilda Charlotta Johanna Wiberg, född Zetterberg, må från och med år 1917 under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till årligt belopp av femhundra kronor».

Till föredragandens av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan fann Hans Maj:t Konungen gott lämna bifall; och skulle proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Berlin.